

Štev. 10.

J U L I J 1937

Letnik II.

RESITEV

ČLOVEŠTVU

Leta 1939, tik pred viharjem, ki je kmalu nato zajel ves kulturni svet in povzročil toliko gorja, kakor doslej še nobena vojska, je na kongresu Kristusa Kralja, ki se je vršil v Ljubljani, govoril med drugimi tudi kanonik dr. Mack (Luksemburg). V svojem govoru je povčaril naslednje misli, ki so tako važne, da si jih ponovno priključimo v spomin:

"Prišla je doba velike krščanske obnove. Naša dolžnost je mobilizacija vseh naših duhovnih sil. Otroci nesmrtnega Kristusa, dvignite svoje sklonjene glave! Prišla je ura previdnosti, ko Kralj vseh kraljev vstaja pred sodobnim svetom, držeč v roki sedmero apokaliptičnih zvezd... Stiska našega časa je neizmerna. En sam more rešiti človeštvo: K r i s t u s - O n a l i p a n o b e d e n ! ...

Kdor more le nekoliko pregledati današnji razvoj človeštva, se bo zgrozil sam v sebi, ko bo opazil, kako je družba razkklana in izpodkopana v družabnem, nraavnem in verskem oziru. Če se človek zjutraj zbudi, se nehote vpraša, ali se ni to noč zgodila kje kaka socialna revolucija? Učenci Ljeninovi in Nietzsche-

jevi stoje z gorečimi vžigali pred sodi smodnika in jih hočejo pognati v zrak. Vse povsod, kamor pogledamo, omajana izročila, ki jih je ustvarilo krščanstvo v dveh tisočletjih kulturnega dela.

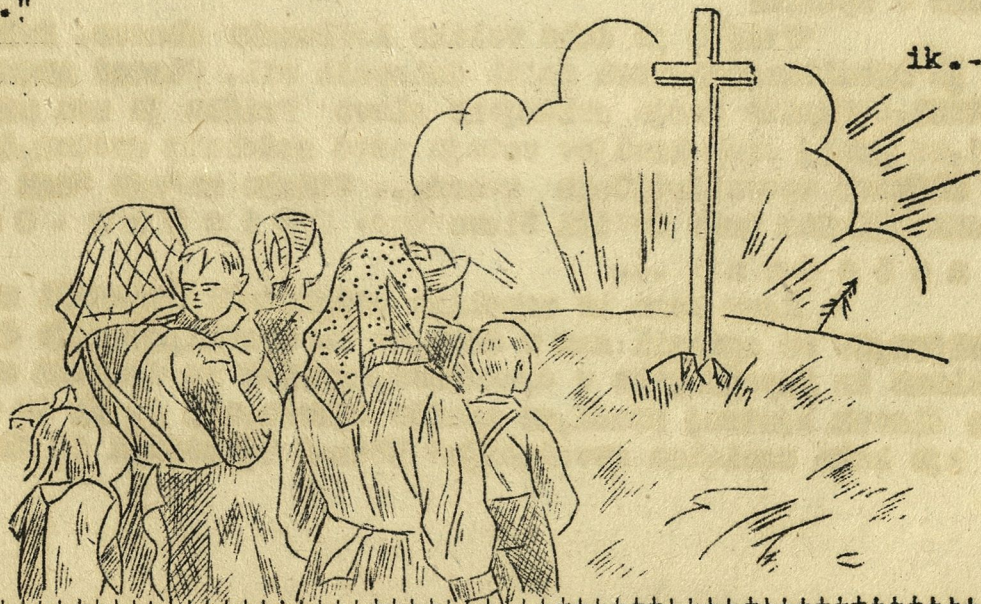
Zadnje vezi, ki še držijo zapad duhovno skupaj, se rahljajo. Kdo ne vidi grozeče visoke napetosti v občutju narodov, razbihanosti vseh strasti, otopelosti vesti, podivjanosti čustev. V mnogoterem oziru s človeško osebnostjo in s človeškim življenjem ravnaajo tako, kakor da nima nobene cene... Vse povsod vidimo hrepenenje po veliki obnovi. Nekateri jo tudi odkrito označujejo kot revolucijo. V dnu vseh teh obnov je - vera... Vse revolucije ali reforme se končno ob verskem vprašanju posrečijo ali ponesrečijo...

Odločilen za oblikovanje takozvanega "novega časa" je temelj, na katerega se postavi. Če bo tudi v prihodnje materializem in na njem sloneči liberalizem osnovno načelo mišljenja in življenja širokih ljudskih množic, potem bo "novi čas" še bolj trd in neusmiljen kakor sedanji. Potem se bomo morali pripraviti na obdobje organiziranega uničevanja duhovnih in nraavnih vrednot. Potem se bodo še bolj brezobzirno uveljavljale postave novega poganstva, ki se jim pravi: Sila je pravica, uživanje in lastna korist morala, človek je bog. Če pa pride naravno, duhovno, večno, neumrljivo na površje in do priznanja, bosta krutost in ne-nraavnost od znotraj premagani in na površje bo prišla luč, kjer bosta resnica in mir dobila svoje osrečevalno moč nad ljudstvom.

Na eno ima pa je končno ta odločba navezana: na ime Jezusa Kristusa!"

P. Pellegrino, S.J. pa je povedal na tem kongresu te le pomenljive besede.

"Potreba je, da se vrne tudi sveti križ, ki je oškropljen s krvjo, prevrtan od žebeljev ob Kristusovem trpljenju, drhtež od strašnih ran umirajočega Odrešenika - da nudi svetu nauk življenja! Hočem reči: Ljubezen do križa se mora dvigniti tako visoko, da vzgoji kristjane katoličane na novo, takorekoč v mučenike, kakor kristjane v prvih časih krščanstva; to je, k pojmovanju, da so pripravljene braniti večne, nadnaravne vrednosti za vsako ceno..."

ik..

+++++
Gorje ljudstvu, kjer vera nima več častnega mesta. (Slomšek).
+++++

VIDEC IN PREROK

(Za 10. obletnico smrti nadškofa dr. A. B. Jegliča 2. 7. 1937)

M ož božji, videc in prerok,
glasnik Resnice,
čuvar Pravice,
svetilnik v vihri silnih zmot.
Mladini zvest vodnik,
to bil je naš vladika
in domovine drage dika,
v nebesih naš je priprošnjik.

Svaril je mladi rod
naj varje se zvodnikov
in krijih učenikov
brezbožnih vseh zablod.
On bil je kladivar,
odločen in goreč,
za narod plameneč,
duhovni naš vladar!

Še zadnje dni življenja
posvetil je mladini,
da kvas bo domovini,
opora v dneh trpljenja...
Preroško zrl je v novi čas,
ko Satan bo zdivjal
in znak upora dal,
da zlomil bi podobo božjo v nas.

Zdaj narod naš trpi,
vresničena beseda je njegova.
Oj vstani zdaj, mladina nova
in pojdi v boj za lepše dni!
O, čujte, kliče nam z neba:
"Velik je čas
in vsak od vas
naj bo pripravljen, hrabrega srca!"

Prišel je čas! Zvestoba bodi naša last!
Le vstani zdaj mladina,
da srca vsa edina
borila bodo se za božjo čast!
Naj zmaga luč Resnice
po nas, ki Jegliča častimo,
pomoči ga prosimo,
da spet zavlada Knez pravice!

PRIJATELJ MLADINE

ne 2. julija t.l. je minilo 10 let, kar je umrl v tistem samostanu belih menihov v Stični nadškof dr. Anton Bonaventura JEGLIČ.

Nekaj dni preje je bil na zboru slovenske mladine v Celju, katera je po dolgih letih ponižanja in preganjanja smela zopet izpovedati svoj Credo: zvestobo Bogu in slovenstvu. Ni vzdržalo sivolasega cerkvenega kneza v Stični. Prihital je med svoje drage fante in se z njimi radoval. Prišel je, da jim pove, kako jih ljubi, obenem pa tudi, da dvigne svoj glas, zadnji v življenju ter mladino in ves narod opozori na pretečo nevarnost.

Kdor je takrat videl nadškofa Jegliča in slišal njegove preroške besede, jih pač ne bo nikdar pozabil. Tako-le je govoril: "Velik je čas! Hudobija se strahotno širi! Veliki časi zahtevajo velikih ljudi! Satan ima že svojo fronto! Pa tudi Kristus ima svojo fronto, in ta fronta ste vi, katoliški fantje!

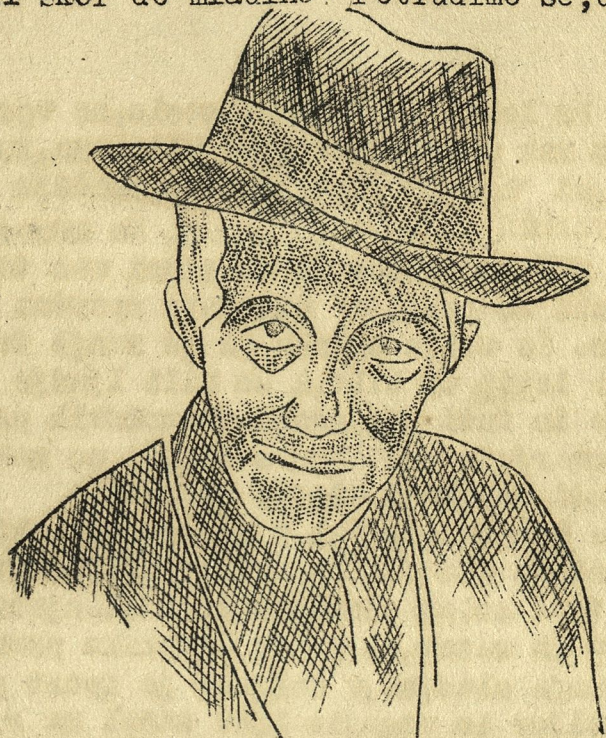
Marsikdo takrat ni razumel teh besed. Danes jih razumemo pač vsi! Naši ljudje doma, in mi begunci v tujini. Ves svet je razdeljen v dve fronti: tabor Kristusov in tabor Antikristov, med katerima ni premirja in ga tudi biti ne more. Tudi ne more biti nevtralnosti, ampak je možno le eno: Ali za Kristusa, ali pa proti Njemu. Sredine ni!

Pokojni nadškof dr. Jeglič je ljubil mladino z vsem žarom svetniške duše. V njo je stavil svoje upanje. Hotel je, da iz fantov vzrastejo zavedni možje, stebri domovine, skrbni glavarji družin in verni očetje, iz deklet pa vzorne katoliške in slovenske matere, svečenice naših družin in sonce svoji deci. Gledal je v bodočnost in videl, kolika teža vzgoje bo nekdo slonela na ramenih krščanskih starišev, ko bo Cerkev izrinjena iz javnega življenja tudi v slovenski domovini. Zato je dal slovenski mladini vse, kar je le mogel. Kdo more popisati, kaj je vse storil Jeglič za mladino v verskem, нравnem in prosvetnem oziru? Dal ji je vso možno ljubezen, vse svoje velike duševne zaklade, odprl ji je na stežaj svoje očetovsko srce, pa tudi ni štel z denarjem, ko je bilo trebalo podpreti mladino bodisi pri študiju, bodisi drugače, ali če je šlo za "Orla", ki je bil skoroda punčica njegovega očesa. Na svoje "Orle" je bil najbolj ponosen, in ti so mu ljubezen vračali z ljubeznijo.

Deset let je minilo od njegove smrti. Umrl je takrat, ko nam je povedal vse, kar nam je imel še povedati na tem svetu. Njegove besede v Celju, govorne na praznik sv. Petra in Pavla, 29. junija 1937 so nam oporoka.

"Veliki časi zahtevajo velikih mož!" Da! Ali smo že dovolj dorastli velikim nalogam naših dni? Ali smo res veliki po duhu, veliki po srcu, veliki in silni po značaju, dovolj odporni proti vsemu zlu, ki ga širi po vsem svetu organizirano brezboštvo v

vseh možnih oblikah? Skažimo se vredne zaupanja, ki ga je gojil veliki in svetniški škof do mladine! Potrudimo se, da postanemo res veliki v značajnosti, žrtvah, mi za vse, kar čas, v katerem od nas. To od di domovina. Kako potrudili, ju približamo, koristili tu. Pri njeni du-tudi socialni novi majhni ševnim obzor-v svoj "jaz", ljenjskih smer-nega zaupanja ga prihaja vse ka in narod, pač ti!

ju, vernosti, čig odpovedih in vne. je lepo in dobro! živimo, zahteva to nas pričakuje tu. liko bolj se bo. da se k temu cil-toliko bolj bomo di naši domovini. hovni, nrauni, pa in gospodarski ob-ljudje z ozkim du-jem, pogreznjeni le brez jasnih živ-nic in brez neomaj-v Boga, od katere-dobro za posamezni-ne bodo mogli uspe-

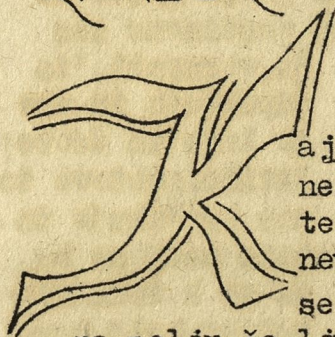
Izpolnimo oporoko njegovo! "Kristus ima svojo fronto, in ta fronta ste vi, katoliški in slovenski fantje!" Kdor se bori na fronti, pač mora biti na vse pripravljen. Tudi na največje žrtve! Mora dobro poznati sovražnika in njegovo taktiko. Mora biti čuječ, stalno na straži, da ga nasprotnik ne preseneti. Bodimo zvesti borci Kristusa Kralja! Disciplinirani in poslušni Cerкви, papežu in škofu! Le tako bomo v duhu Jegličevih navodil uspešno delali za zmago Kristusovih načel in dočakali lepše dni v domovini in v svetu. V tem smislu delajmo tudi v tujini. Tudi tukaj velja beseda o dveh frontah. Povsod, kjer koli bomo, bomo neizprosno postavljeni pred dejstvo. Ali biti za Kristusa, ali pa se postaviti proti Njemu.

"Na noge v sveti boj!" je pozival Jeglič ves slovenski narod. "V boj za temelje krščanske vere!" V tem boju bodimo odločni in neustrašeni borci tudi mi, slovenski fantje, mi begunci! Svetniški škof Anton Bonaventura Jeglič bo naše prizadevanje blagoslov-ljal iz nebes. Le upajmo, da prosi pri Bogu in Mariji, Kraljici Slovencev za ves naš narod, za nas begunce, za lepšo našo bodočnost!

- ko.

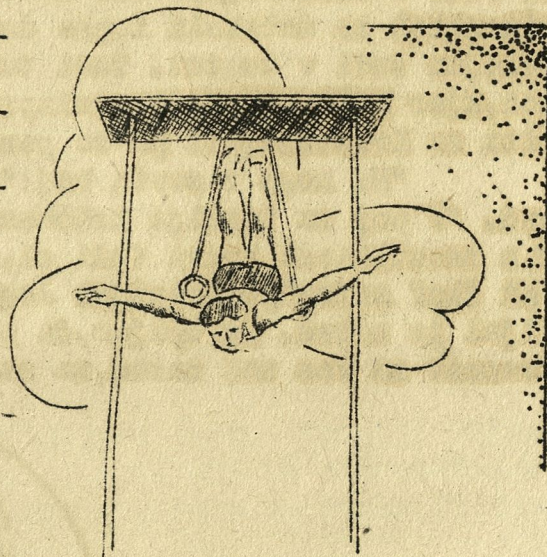
KMEČKI FANT IN TELESNA VZGOJA

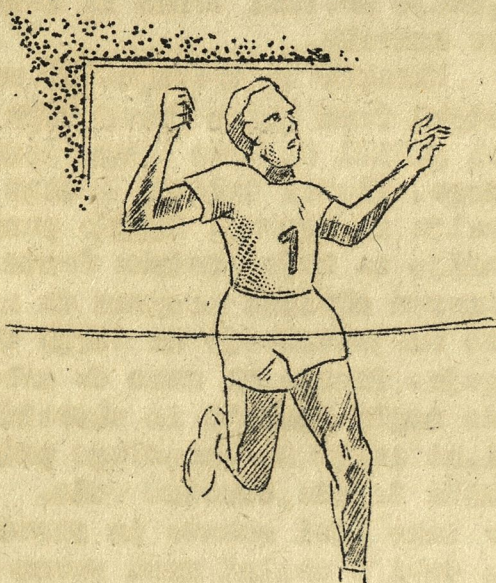
aj bo le-to dobrega prineslo, se vprašuje še dandanes kak podeželski očka ali mama, ko vidi mlade fante, ki "brcajo" žogo, tečejo, skačejo ali plezajo po nevarnih gorskih ~~gubnih~~. Ne morejo razumeti, da se mladim fantom, ki so skozi ves teden trdo delali na polju, še ljubi ob nedeljah posecati športna igrišča, telovadnice in podobno. Še večja uganka pa je zanj dejstvo, da tega v njihovih mladih letih ni bilo, a so bili ljudje vseeno zadovoljni, dobre volje in tudi razigrani ob gotovih prilikah. Svoje stališče zagovarjajo običajno s tem, da so nekoč lahko brez tega živeli in tudi dočakali visoko starost.

Ne bom se spuščal v podrobnosti, ki govore zato, da je današnja kmetška mladina na pravi poti, če pravilno goji telesne vaje in tudi počem stoddstotno odklanjati stališča naših kmetških očetov in mater, ki imajo v toliko prav, kar se tiče športnega udejstvovanja mladine, v kolikor je šport po krivdi slabih športnih voditeljev in vzgojiteljev zašel na razna stranpota, ki so delno tudi pripomogla do današnjega žalostnega stanja na svetu. Poleg temnih točk, ki jih tudi v športnem udejstvovanju ne manjka, je pa v telesnih vajah vendar toliko svetlobe, da debelo odtehta vse one nevšečnosti, katerih se tudi telesna vzgoja ni mogla izogniti. Toliko v splošnem in preidimo na one pozitivne strani, ki narekujejo tudi kmetški mladini, da se bavi s telesnimi vajami.

Mestni človek in tovarniški delavec rabita telesne vaje v prvi vrsti radi sonca, zraka pa tudi razgibanja, kar velja še prav posebno za meščane. Kmetški fant se pa navži je toliko zraka in sonca, da smo mu meščani kar malo nevoščljivi za te dobrine. Torej on ne rabi športa radi omenjenih činiteljev, ki so človeštvu tako dragoceni in neobhodno potrebni. Razgiba se pa menda tudi več kot dovolj pri svojem poklicnem delu. Torej zakaj naj se on bavi še s telovadbo in športom?

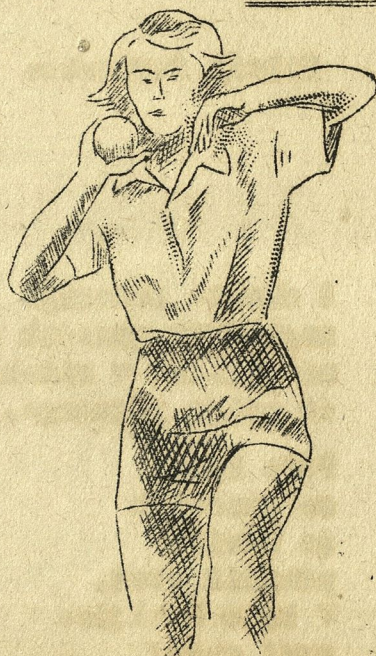
Poklicno delo je običajno precej enostransko in to velja vprav za naš kmetški stan. Telo kmetškega fanta se vsled tega razvija enostransko, da ne govorimo o upognjeni hrbtnici, ki je tako pogosta, krepijo se samo gotove mišice; na razvoj notranjih

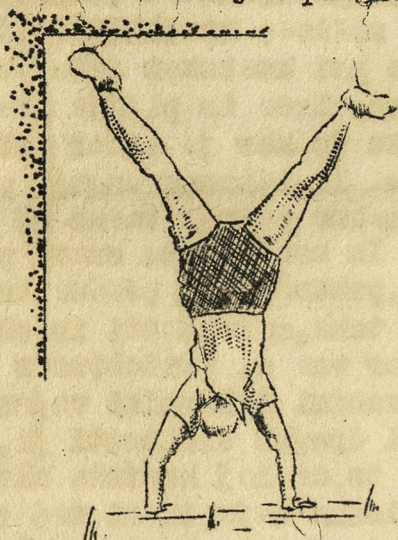
delov pa pri kmetškem delu bore malo pazimo. Sroe in pljuča sta našemu telesu to, kar je motor pri avtomobilu. In telesna vzgoja polaga prav posebno pažnjo ravno na ta dva organa. In končno ne smemo prezreti lepe, pokončne in prožne hoje, pravičnega teka, spretnosti in okretnosti, kar vse si pridobimo s pravilno negovanimi telesnimi vajami. In še dosti drugih okolnosti je, ki govorijo za to, da naj kmetška mladina goji telesne vaje, in ni med zadnjimi ona, ki odvrča kmetško mladino od slabe družine, gostilne in plesanja itd. Odveč se mi zdi torej nate-

vati keristi, ki jih ima tudi kmetška mladina od telesnih vaj, ampak zdi se mi bolj umestno povedati, kakšne vaje so za kmetškega fanta najprikladnejše.

Na splošno velja nekako tole načelo: Ni tolike važnosti, kake telesne vaje gojimo, kakor to, da se dosti gibljemo na soncu in na svežem zraku. Seveda je treba paziti pri tem, da se telo harmonično in vsestransko razvija, in da stremimo za vedno večjimi uspehi. Za kmetškega fanta res ni tolike važnosti gibanje na soncu in zraku (ker tega ima, kakor sem že omenil, pri svojem poklicnem delu v izobilju), ampak, da polaga posebno skrb na vsestranski razvoj svojega telesa in da posveča posebno pozornost onim mišicam, ki se pri poklicnem delu zanemarjajo, ter da odstranja telesne hibe, ki so se morda že pojavile vsled poklicnega dela. Dalje sem mnenja, da je prav, da se kmetški fant v glavnem posveti tudi telesno vzgojni panogi, ki jo lahko goji tako na prostem, kakor tudi v zaprtem prostoru, poleti ali pozimi. Zelo dovzetni so naši kmetški fantje za orodno telovadbo, težko atletiko (dviganje uteži, rokoborba), smučanje in plavanje. Nikdar pa ne smejo pozabiti na gimnastiko in talno telovadbo, in kadar koli se jim nudi prilika, naj vadijo pravilno

nojo, teke, akoke, mete in plezanje. Povsem razumljivo je, da mora-
jo imeti v svojem programu tudi kakšno športno igro. Pri nas se

je že prav dobro udomačila odboj-
ka, dalje namizni tenis in zadnje
čase košarka.

Nikakor ne trdim, da bi naš
kmetijski fant razen navedenega ne
smel gojiti še kake druge športne
panoge. Zlasti take, za katere ima
veselje in uspehe. Gornje panoge
tvorijo za naše kmetijske fante prav
primeren okvirni program za nji-
hovo udejstvovanje na polju telesne
vzgoje. Razume se samo ob sebi, da
bodo mogli smučati in plavati le
oni, ki imajo na razpolago primerne
smučke terene, odnosno vodo.

Naša kmetijska mladina prav tako rabi zabave in razvedrila
kakor drugi sloji in ker tega ne dobi v obilni meri ravno v te-
lovadbi in športu, zato naj se primerno posveti tudi tej panogi
človekovega udejstvovanja. Pri tem pa ne smemo pozabiti dejstva,
da so ravno iz kmetijskih in delavskih vrst izšli najboljši šport-
niki sveta.

Ivo K-er.

Telesa meč, dahi krepost, to vzor je lepi tvoj mladost!
F.S. Gmilšek.

Silvin Sardenko:

DVE KITI

Z okenca zelenega
nageljnov rudečih smeh
se razliva v kitah dveh
do polja rumenega.

Prva kita
se razcvita
za device
praznik svet.
V hram Kraljice
prvi cvet!

Druga kita
ni povita
za nikogar
kakor zanj.
Lepi logar,
dober dan!

Z okenca zelenega
do polja rumenega.

POD VASKO LIPOM

(Nadaljevanje).

Lipovnik je imel prav lepega bika, pa je bil nanj nemalo ponosen. Zato tudi zdaj skuša spraviti pogovor v ta tir meneč:

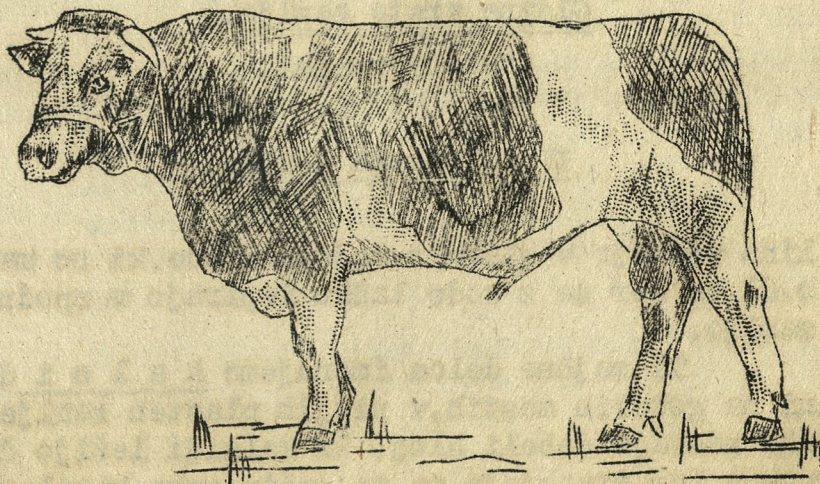
"Pri vzgoji dobrih mlekaric je tudi bik velike važnosti, kaj pravite vi k temu?"

"Imate popolnoma prav", se stringja z njim referent. "Na bika polagajo vse premalo važnosti. Če negujemo kravo z vso skrbjo in z odbiranjem poskušamo najti najboljše ter le njihove potomce rediti za pleme, moramo v veliko večji meri skrbeti za bika. Le nikar se ne čudite (nekateri so nejeverno zmajevali z glavami)! Od ene krave imamo do 12 potomcev, več že težko. Od enega bika pa jih lahko imamo po več sto. Ker prenašata krava in bik približno v enaki meri svoje lastnosti na potomce, poleg tega ima bik tolike potomcev, je torej silne velike važnosti, da odbiramo tudi bika le od najboljših krav in jih skrbno negujemo.

Spominjam se, da so se ob zadnjem licencovanju mnogi jezili in se znašali nad licencovalno komisijo, ker je iskala hiše na bikih in jih pozneje ni potrdila. Kako neupravičeno! Le najboljši biki lahko dajo najboljši zarod. Dolžnost komisije je, da licencira le prvevrstne bika. To je vendar v interesu našega skupnega napredka v živinoreji".

Stopili so nekaj korakov dalje in se ustavili ob "Čaru", okrog 800 kg težkem biku.

"To pa je res postava, da ga je veselje pogledati! Le pogledjte pesamežne dele telesa (glej sliko)!"

Tako zgrajeno zemljo imenujemo zrnasto strukturo zemlje. Glinasta zemlja se radi tega, ker so kaloidi v njej tako tesno povezani, tudi zelo težko obdeluje. Pravimo, glina je žilava in povezana.

Pri oranju se obračajo za plugom brazde, ki so cele, izgledajo kakor slanina ter se težko drobijo. Z vodo namočena glina se mesi kot testo; uporablja se v lončarski obrti, za izdelavo najrazličnejših ^{zračnih} predmetov. Glina ima veliko vodno kapaciteto, veliko moč vpijanja razstopljivih mineralnih snovi in ovira dostop zraku in vodi.

Rekli smo že, da ima glina veliko moč vpijanja vode. Nasprotno pa peščena zemlja sama ne vpija vode, temveč je voda v kapilarnih cevčicah. Kaloidi in molekuli v glini nabreknejo in s tem povečujejo prostornino zemlje; v suši pa se glina krči, poka in radi tega povzroča tudi trganje korenin.

Slaba zračnost in vlažnost gline povzročata, da hranljive snovi, ki se tukaj nahajajo, zelo počasi razpadajo ali pa sploh ne. Glino imenujemo zato zaprto zemljo, ki se vsled velike vlage počasi segreva. Imenujemo jo zato tudi hladno zemljo.

Kaloidi vpijajo vodo in hranljive snovi in s tem ne dopuščajo, da se izpirajo v nižje plasti, kjer jih korenine ne bi mogle izkoristiti.

S spremembo fizikalnih lastnosti gline jo je mogoče napraviti plodno. Plodnost gline se lahko dvigne z dovažanjem drobnega in praškastega peska.

V praksi ločimo glino v dve vrsti: a) blaga glina, b) prava glina. Blaga glina vsebuje manj kot 75% kaloidov ter znatne množine drobnega in praškastega peska. Pravo glino smatramo tisto, ki vsebuje več kot 75% kaloidov in manjše količine praškastega in drobnega peska.

Če je v glini apna zelo izprano, vpliva to zelo neugodno na fizikalne lastnosti. Tudi z gnojenjem ~~stasfurtških~~ kalijevih soli slabšamo fizikalne lastnosti glinaste zemlje. Če pa hočemo vendarle gnojiti s kalijevimi solmi, moramo istočasno dodajati glini apna.

Z odvajanjem odvišne vode iz gline, z gnojenjem dobro razkrojenega hlevskega gnoja ter z dodatkom apna, storiimo sčasoma glinasto zemljišče plodno, s povoljno strukturo.

Glavne sestavine blage gline so sledeče:

debeli pesek	4.80%	
drobni pesek	11.80%	
prašni pesek	20.60%	
odplavnih delcev	62.80%	= 100 %

Takšna blaga glina vsebuje 0.17% dušika, fosforne kisline, 0.15%, kalija 0.54% in apna 2.70%.

(Dalje sledi).

pže Barakar:

ŽGANJEKUHA

Bilo je nekaj dni po malem šmarnu, ko je drevje za-
ključevalo z zorenjem in barvanjem svojih plodov.
Poznejše jabolane so bile že zelene, nad zgodnejši-
mi pa so že brenčali sršeni in objedale so jih ose. Letina je
bila dobra. Marsikatera veja se je zlomila od teže sadu.

V vasi je bilo veselje. Sadnih izdelkov vse polno,
sokovi, sadno vino, sušeno sadje, največ pa je bilo drobnega sad-
ja, za žganje. Kdor je imel le nekaj dreves na vrtu, je hodil po
vasi po-konci, s klobukom po strani, češ, jaz sem tudi nekaj. Če
Oreharjev Luka, ki ima samo par jablan pred drvvarnico, je bil ve-
sel takrat, ko mu je teklo po grlu. Kdor bi ne imel to leto nič
v sodu, žganja ali mošta, bi bila sramota zanj.

Pri Muhovcu so kuhali noč in dan samo hruševca. Ku-
hinje za to niso imeli. Kuhali so kar na prostem, pri oknu ob
shrambi. Za čez dan in ob lepem vremenu je to zadostovalo. Za
slučaj dežja so pa naredili na hitro roko stene in streho. Na ve-
čer, ko se je natepla cela rajda postopačev, takozvanih trotov,
jim je Muhovčeva Kati pokazala deske, in ti so napravili kuhinjo
drage volje in brezplačno. Niti ura še ni minila, ko je že sta-
la, sicer bolj klavrna, toda zasilno zatočišče pa je le bilo. De-
lali so kot mravlje. Od znotraj so jo obložili s slamo, proti
jutru je bilo namreč že mrzlo. Največ slame so navlekli v kot,
kjer je curljalo v steklenico. Eden od njih je bil posebno pre-
brisan glave, bil je nekak poglavar teh nočnih postopačev. Pra-
vil je: "Nekoč sem kuhal žganje v hribih, pa so se hribovci meni-
li, takšnega pa še nismo imeli, ki bi znal kuhati tako izvrstno
žganje. Vsi so se mi čudili", je zaključil. Žganje zna malokdo
kuhati. Zato so ga vaščani imeli kot nekakega svetovalca za
žganjekuho. Samo pokušal je, ta mrcina, pa govoril, da so ga vsi
poslušali in gledali z odprtimi očmi. Če si ga pa vprašal, "Ti-
nej! Kaj boš pa jutri delal", se je nagnil nekoliko nazaj in
odgovoril: "A, kaj boš delal! Poleti je prvoroče, po zimi pa pre-
mrzlo"! Torej svetovalac.

Ko so Muhovčevi končali s kuhanjem, so kotel prevze-
li drugi. Brezdelci in postopači pa kar za kotlom kot muhe za
strdjo, ali pa kot mlatiči. Razlika je bila samo ta, da so se na
noč oživelili, zakaj lažja je bila njih naloga. Pri Balantu se je
nekoč zgodilo n.pr. to-le: Dobro volje so bili, seveda. Na misel
jim je prišlo, da bi bilo dobro nekaj ukreniti za smeh po vasi.
S krohotom so se dogovorili, da bodo pobrali vse pse, kar jih
je v vasi. Ej, hudimana! Potlej pa so jih zaprli v Balantov
hlev. Ko pa je Johanca zjutraj odprla vrata, da bi pomolzla kra-
ve, bi kmalu znorela v hlevu. Psi so se naenkrat zagnali proti
njej. Komaj jim je ušla, vsa preplašena. Kje je golido izgubila,

ni vedela, prav tako ni vedela, skozi katera vrata je ven prišla, bile so nanreč trójné. To je bilo smeha po vasi!

Tudi Kovačev oče božo kuhali, pa le nekaj malega, za zdravilo. Kovač, dasi je zvit, je premišljeval, kako bi Tineja potlačil v vrečo. Sklenil je, da ga pokliče k sebi ob žganjekuhi za navodila. "Mej kuš, pa ga bom", so se smehljali oče Kovačev sam pri sebi. Nekega dne gredo mimo hiše pa pravijo: "Žganje kuham. Tinej, če ti je mogoče, pridi pomagat!" "Kajpa, da, oče Kovačev", je bil Tinej ves navdušen. "To pa vam rad ustrezem, saj imam v tem mnogo prakse". "Bomo kmalu videli", si je mislil stari Kovač in ga je peljal k kotlu.

"No, Tinej, kakšno je to le žganje? Pokusi ga", tako je Kovač nagovoril izvedenca in mu ponudil kozarec. Bil je najboljši. "Ja, ta pa ta, prvovrsten je najboljši. Oče, vi pa znate kuhati". Tinej pije, uro za uro, vse popoldne. Oče Kovač pa mu marljivo naliva. Tinej je skoro pijan. "Tinej, kakšen je pa ta"? ga vpraša z nasmehom ter mu nalije nov kozarec. Bila je "blina", skoroda čista voda. "Prmej kuš, takega pa še nisem pil, kar sem na svetu. To pa je še boljše žganje. Kupim ga, če ga kaj prodaste, samo tega, ker tako prija mojemu okusu".

"No, kar ta le liter ti ga prodam, če boš dobro plačal."

"Dobro, dobro"! Naredila sta kupčijo. Tinej je drago plačal in odšel. Kovaču pa se je smejalo kar samo. Prepričan je bil, zdaj pa zdaj se mrcina priplazi nazaj, zahteval bo denar. A zamanj! Ni ga dočakal. Tinej je mislil sam pri sebi, kaj, če ljudje zvedo, da sem vodo kupil, hudimana in pa žabja dlaka, smejali se mi bodo. Denar gor ali dol ... Ali to, takšna smola!"

+++++

"Skrivnostno je dogajanje v zgodovini, po katerem so narodi in plemena poklicani, da trpe! Način, kakor navadno premišljujemo zgodovino in se to dela tudi po naših šolah, je tako površen in surov, da tega gledišča sploh ne upoštevamo, kaj šele, da bi ga umeli izkoristiti. Kaj je slovenski narod pretrpel za nacistične strahovlade, ve samo tisti, ki je imel priliko to s svojimi očmi gledati: potoke krvi in solza, preseljevanje in streljanje, zatiranje narodnosti in zapiranje hramov božjih. Toda en veliki petek ni bil dovolj. Sledil je še drugi..." (Volksbote, 25.5.1947 pod naslovom: Narod s trnjevo krono).

+++++

+++++

+++++

+++

++

"Govorite v vseh govorih o svobodi... O svobodi ni govora tam, kjer se krivica ne kaznuje. Mati resnične svobode je resnica". (Papež Pij XII v pismu nadškofu v Torontu v Ottavi ob marijanskem kongresu let. leta.

NAŠA ZEMLJA

Zemlja draga, zemlja rodna,
 naše njive, polja plodna,
 naši travniki cvetoči,
 gozdi, v dihu vetrov mi pojoči,
 zidanice bele, nasmejane,
 s trto so obdane.
 Zemlja naša, biser v božji roki si,
 tebi slava naj povsod doni!

Hiše skromne in vasice
 kakor bele golobice,
 v sončnih žarkih se smeji
 in kot suho zlato se blestijo.
 Gore strme, sive stene,
 zgodbe naše priče neme;
 v svetih jutrih zvonov glas,
 sliši se v deveto vas,
 kakor sladka melodija,
 zemlje naše simfonija.

V letu vročem silje mi bogato
 trudno sklanja klasje zlato,
 srpa čaka in žanjice,
 da za hostije bo in potice.
 Njive plodne,
 njive žitorodne,
 Bog vas čuvaj moče,
 varuj vas pogubne toče!

Zemlja naša rodna,
 bodi vedno mi svobodna!
 Bog te čuvaj in obvarji,
 mimo naj gredo viharji!
 Tebi, naša zemlja sveta,
 bodi bodi naša duša vneta,
 v dnevih sreče, v dneh trpljenja,
 naj zvestoba nikdar ne odjenja,
 v tvojih posvečenih grudih
 naj sladak nam bo oddih,
 tebi, zemljica slovenska, vsaki hip,
 bodi našega srca utrip!

OZKA ULICA

Berlinska ulica.

X: "Obrnite vendar mož, saj vidite, da ne morem mimo!"

Y: "Z vami pa ni vse v redu, kakor izgleda!"

X: "Ali nimate oči, saj vidite, da sem jaz prvi zavozil semkaj?"

Y: "Jaz sem bil prvi tukaj, pa bi počakali!"

X: "Kako more dandanes človek sploh še voziti s takim kljusetom. To mi ne gre v glavo!"

V pogovor se vmeša neki tuj gospod. Kajti v Berlinu se vedno kdo vmeša vmes, in pravi: "Poglejte vendar, to je enosmerna cesta!"

X: "Kakopak? Ni! Ravno to ne! Saj ni nikakih znakov na meščenihi".

Tuj gospod: "Sitna zadeva. Kako moremo to ozko ulico imenovati drugače kot enosmerno!"

Y: "Torej, človek božji, obrni!"

X: "Kdo? Jaz? Nikoli!"

Pa prikoraka mesar. Posreduje med obema, a vse zamanj. Končno izjavi: "Ako noče nihče od gospodov popustiti, pa naredimo zakol v sili. Namreč kljuse se bo zaklalo na liou mesta!"

Ljubljanska ulica.

Dva kmeta se srečata z vozom na ozki cesti. Pa pravi prvi, po imenu Luka:

"Ti, Miha, daj no, obrni! Saj vidiš, da ne morem dalje!"

Miha: "Jaz ne bom obračal. Ti obrni! Saj vidiš, da sem jaz prvi tukaj!"

Luka: "Zadnjikrat ti rečem, obrni. Če ne, bom s teboj isto napravil, kot sem zadnjič z enim, ki mi ni hotel iti s poti!"

Miha s težavo obrne voz in oba vozita po ulici do izhoda. Tam pa se Miha ustavi in vpraša Luka:

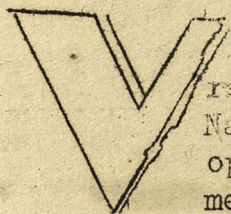
"I, kaj si pa napravil zadnjič z onim, ki se ti ni hotel umakniti?"

Luka pa resno odvrne: "Da, tako je bilo: Lepo sem ga prosil in tudi ozmerjal, a umakniti se ni hotel. Tedaj pa izvršim sklep in se jaz njemu umaknem, da je lahko šel mimo".

Oba se široko zasmejeta in vsak jo zadovoljen ubere svojo pot.

(Konec.- Iz nemščine H.Z.)

DREKMURSKO "GOSTUWANJE"

Stara voznikova je krenila od Flegarja proti Dobrliču. Naprej vozi Pletarjev. Ima najlepše konje. Vozovi in oprema vse je okraščeno z raznovrstnimi trakovi in umetnimi cveticami, kajti pravih še niso mogli dobiti.

Še Mrčunu se opletajo trakovi okoli, ko prečerno vleče harmoniko. Ob mislih, da bo jedel danes in jutri z "veliko žlico", potegne meh, da ušesa bole.

Na prvem vozu sedi Peter. Nova obleka mu pristoja, kot bi bila vlita nanj. Na prsih se mu šopiri pušelj. Serčev Drejc, ki ga je spremljal na vseh potih, ga tudi zdaj ni zapustil. Danes ima čast "družbana". Stari Hren je "starešina", Hrenovka pa "posnihalja". Zadnji voz je poln družic v kričečih oblekah in cvetjem v laseh. Vse so razigrane volje, samo Hršetova se drži, kot bi ji piščanci snedli kruh. Kar tišči jo nekaj v grlu: "Saj ne bi šla, pa bi takoj kdo mislil, da mi je žal, da se Ema moži, jaz pa ne!"

"Juhuhu! Juhuhu!" zavriska znani stari veseljak Burja. Danes je "svedok". Modro sedi na zadnjem vozu med družicami. Nalašč se je stlačil med nje. "Stara klada! Kaj pa vpiješ!" se pošali ena. Ve, da ji ne bo zameril.

"Ti pa vedno ostaneš lepa in mlada! Juhuhu!" ji vrne Burja. Kdo mu pa zameri? Saj je gostija...

Medtem je Pletarjev že zavil pri Dobrliču na dvorišču. Flegarjev Peter, Serčev Drejc in oče Hren so se nanotili proti hišnim vratom.

"Škrici! Lej jih! Kar pred nosom so nam zaprli vrata", se huduje Hren.

"Bomo videli, kako vam bo tekel jeziček! Saj ste ga dobro namazali in zalili", se šali Drejc.

"Bum... Bum... Bum...!" trka Hren. "Odprite!"

"Kdo pa ste? Od kod prihajate? Kdo vas pošilja? In kaj hočete?"

"Poštene kristjani smo! Prihajamo od poštene krščanske hiše, ki vam je gotovo znana po imenu..." Hren se malo odkašlja, beseda mu ne teče gladko. "Oče Flegar so nas poslali, če bi hoteli po božji Previdnosti izbrano - dati vašo Emo za ženo sinu Petru"...

Zdaj se mu je ustavilo. Nobena pametna mu ne pade več na misel.

Iz zadrege ga je rešil glas od znotraj: "Kar tako vam ne bomo verjeli. Pokažite nam, če so vaše listine v redu!"

"Odprite, pa vam pokažemo!"

Vrata se škripaje odpro. Stari Hren je izvlekel star, zmečkan pasopis ter ga oblastno razgrnil. Nekaj časa niso hoteli verjeti listinam, šeš, da so ponarejene. Končno pa so se le spoznale.

Ema je stopila iz izbe v beli poročni obleki. Glavo ji je krasil krasen venček, v rokah pa je imela velik šopek. Objela je mater, očeta, brate in sestre ter se tako poslovila. Solze so ji blestale v očeh. Slovo od samskega stanu je težko. Družice so jo prenesle čez prag - po stari navadi ga nevesta ne sme prestopiti. Mati Dobrlička pa so pornili Hrenovki v roke kokoš, ki po navadi mora z nevesto.

Na prvi voz je stopila Ema in Drejc kot "družban", na drugi voz pa Peter s "posnihaljo" in drugim častnim spremstvom. Dokler gospod pred oltarjem ne potrdijo zveze med njima, nima pravice do neveste. Nazaj grede se bosta vozila skupaj...

+ + + +

Gruča fantov z Mačkovim na čelu gradi; čez cesto oviro. Težak hlood so zagurali počez. Ob strani so postavili mizo. Prihelkov se je vsedel za njo ter razgrnil šop časopisov. Modro je gledal preko zaprašenih naočnikov. Jagodičev pa je strumno stopal pred oviro, v stari oguljeni vojaški suknji iz leseno puško na rami.

"Poceni je ne bodo odnesli", de Prihelkov.

"Ceneje od sto dinarjev pa ne", so vsi enoglasno povedali svoje mnenje.

"Kje pa jih bomo zapili?" je radoveden Jerič. Kar sline že požira ob mislih na dobro kapljico.

"Pri Cipotu! Ima najboljše vino!

"Že gredo! Že gredo!" je vpil bosopetec ter jo ubiral proti oviri, da ja ne bi zamudil.

Z glasnim vriščem so se kmalu prikazali prvi vozniki. Harmonika je neumorno pela. Pletarjev je prvi došel do ovire.

"V imenu postave" je nameril Jagodičev puško proti svatom.

"Kaj želite?" se je oglasil Hren. Kot "starečina" mora povsod posredovati za vso družbo.

"Po paragrafu petindvajsetem morate plačati sto dinarjev za prehod!" je tehtno povdaril Prihelkov.

Hočeš, nočeš so morali po kratkem prerekanju odšteti zahtevano vsoto. Vrsta se je pomaknila naprej.

+ + + +

"Toliko cela gostija ni vredna! Vse božji dan se moraš samo pogajati in prerekati! Ne dobijo me več zlepa!" se je potihoma jezil Hren pred zaprtimi vrati pri Flegarju.

"Kaj hočete pri nas"?

"Pripeljali smo vam nevesto."

"Ste se zmotili. Mi nič ne vemo o tem!"

Hren ni več slišal vprašanja. Preplašena kura je zakokodajsala v veži. Svati so prekanili domače. Varlečeva Micka, ki je bila kuharica pri Flegarjevih, je Drejcu na ljubo odprla okno. Bila sta si namreč malo na roke. Nič več ni pomagalo. Morali so odpreti.

Zdaj pa je prišla do besede Hrenovka: "Pripeljali smo vam snaho, ki jo je Bog določil za vašo pošteno hišo..." Da je ni šlo, čeprav je bila ena izmed najbolj glasnih v ženskih krogih. Flegarica je izročila velik "vrtanik" in s tem odprla svatom vhod v hišo.

Harmonika je pela ter gonila mlade pare po podu kot tok vode mlinska kolesa. V veselem razpoloženju je hitro minil čas. Stara stenska ura je odbila polnoč. Kot je navada, je Ema snela z glave poročni venec ter prvič zaplesala s Petrom. S tem je postala enakopravna drugim svatom, dočim prej ni smela od mize. Slekla je poročno obleko in pomagala nositi jedila na mizo ter s tem prevzela gospodinjiske posle.

!-----

Jutro je našlo svate nekam mirne. Le najbolj živahni so še gostoleli. Ostali so se porazgubili po skednju in kamor je pač koga zaneslo. Stara Flegarjeva "izabela" ni kar tako....

(Konec).

To iz oro

Marijanski kongres. V Otta-
wi (Kanada) se je vršil od
18. do 22. junija t.l. veliki
mednarodni marijanski
kongres. Udeležilo se ga je
8 kardinalov in 100.000 ver-
nikov. Višek in obenem za-
ključek svečanosti je bil
22.VI., ko je sv. oče po ra-
diu nagovoril udeležence. Ob
tej priliki se je Kanada po-
svetila Brezmn. Srcu Mariji-
nemu. Posvetilno molitev sta
molila dva kanadska minis-
tra, eden v francoskem, drugi
pa v angleškem jeziku.

Novi svetniki. V Rimu so bili na
svečan način proglašeni svetni-
kom; salezijanski duhovnik Jo-
žef Kafasso, Bernardin de Rea-
lino in Jožef de Brito. Oba iz
črnuške družbe Jezusove. Svečanosti se
je udeležilo 18 kardinalov in
35.000 vernikov iz vseh delov
sveta.

Framasonske lože so v Nemčiji po
15 letih prestanka zopet pri-
čele z delom. Prva loža po tej vojni
je bila letos otvorjena v Kasse-
lu...

+++++

"Rast in propadanje narodov zavisi od tega, ali se drži zakon-
sko in družinsko življenje ter javna npravnost božjih zapovedi
ali ne... /Papež Pij XII).

PRAKTIČNI GOSPODAR

(Nadaljevanje).

Za vsako stvar, za vsak del in delček posameznih strojev mora biti določen prostor. Kadar pride čas, da se ta ali oni kos potrebuje, ga lahko vzamem brez nepotrebne iskanja in zamude časa.

Še na nekaj naj te ob tej priliki opozorim. Mnogi imajo voljo, resno voljo, si svoje gospodarstvo urediti. Z vso resnostjo gredo na delo. Delajo nekaj časa zelo vneto, potem pa jih prime spet stara bolezen in pustijo vse v nemar. Vztrajnosti ni, vztrajnosti! Brez te pa ni napredka. Kar si po dolgem, težavnem premišljanju spoznal za dobro, to izvrši, oziroma izvršuj. Delo, izvršeno le na pol, je isto kot nič. Včasih še slabše kot nič; zapravil si nekaj časa brez koristi, če dela nisi tudi dovršil. To je navadno bolezen mlajših! Če nimajo nad seboj trdne roke, ki bi jih stalno vodila, očesa, ki pazi na vsak njihov korak, in svetovalca, ki bi jih usmerjal k dobremu, se kaj rado zgodi, da iz dneva v dan popuščajo. Vsi dobri sklepi, vse znanje - če kaj imajo - je zastoj. Ni dovolj samo vedeti, treba je to tudi storiti. Sama znanost brez praktičnega udejstvovanja je lepa posoda - a prazna".

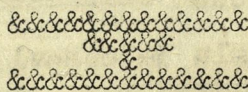
Na pragu se je oglasila mati, vabeč jih h kosilu.

"No, pa pojdiva", de gospodar.

Lovre je sledil.

Kar ni mogel priti do besede. Po glavi so mu rojile čudne misli. Kako je neki mogoče, da v tem zatišju, odrezanem od sveta prebivajo tako napredni ljudje. Nad vse mu je bilo všeč in zahvalil je Boga, da ga je prav sem privedla pot. To je res praktičen, vzoren gospodar. Marsikaj se bo tu naučil....

(Konec).

KMEČKI STAN

Kmečki stan je izmed vseh stanov najvažnejši stan. Zakaj?

1. Kmečki stan je glavni pridelovalec življenjskih potrebščin, brez katerih nihče živeti ne more. Poleg tega prideluje tudi mnogo surovin za industrijo.

2. Kmet je najvažnejši potrošnik (konsument) raznih industrijskih in obrtnih izdelkov.

3. Kulturno je kmečki stan glavni nosilec temeljnih kulturnih vrednot. Vse one prvine narodne kulture iz katerih

raste narodova kultura in moč, imajo svoje korenine pod kmečko streho. Tudi največji kulturni glasniki se rodijo pod skromno kmečko streho. Na kmečkih domovih in v vaškem okolju neopazno dozoreva genij naroda, ki daje ljudstvu svojski pečat in kulturno samobitnost.

4. Kmečki stan rodi iz svojega naravnega dela in življenja in pomlaja s svojo krvjo vse ostale stanove in jih zalaga z najboljšimi delavskimi močmi.

+++++

KDOR HOČE NADNARAVNO ŽIVETI, MORA BITI PRIPRAVLJEN, DA UMRE ZA NADNARAVNO STVAR. NIHČE PA NE BO PRIPRAVLJEN, ČE SE ZARES NE PRIPRAVLJA... (P. Pellegrino, S.J.).

U R E D N I K poroča:

List se je zakasnil radi tehničnih težkoč. V zadnji številki je bilo precej slovničnih napak. Ni krivda na uredniku, ampak na tiskarni, ki je morala matrice še enkrat pretipkati. Zato več napak. Oprostite! Izšli bosta, upam vsaj še dve številki. Zadnja bo imela tudi kazalo. Radi velikih stroškov smo morali zvišati ceno lista.

Malo za šalo.

Iz šole. Profesor: "Baterije so v zemlji neobhodno potrebne".

Učenec: "Gospod profesor, mislim, da ni vsaka baterija enako dobra?"

Profesor: ??

Učenec: "Baterije znamke 'Zmaj' gore mnogo dalje kot pa znamke 'Lux'..."

=====00000=====

"Preporod v verskem smislu je obnovljena zveza in združenje z naslednikom sv. Petra, t.j. rimskim papežem. (P. Pellegrino, S.J.).

=====00000=====

Priporočljiv za službo.

Oče pripelje svojega sina k gozdarju ter ga prosi, če bi ga vzel v službo. Gozdar: "Prav rad oče. Toda ali ima sin za to tudi potrebno veselje?" Oče: "To ravno ne vem. Toda lagati pa že zna tako kot 'stari jager'..."

=====0000000=====

Gorela je hiša. Ljudje so vpilina pomoč, gasil pa ni nihče. Tudi danes je tako. Streha gori nad našimi glavami. Vpijemo na pomoč in kritiziramo vse vprek, kaj ni prav, pri tem pa držimo roke križem. Nak! Tako ne bo nikdar boljše. Ne tarnajmo, marveč pomagajmo, da se razmere zboljšajo. Pomagajmo, da se bodo poboljšali najprej ljudje sami!

+++++
++++
+++